

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Інститут екранних мистецтв / Факультет театрального мистецтва

Кафедра Мистецтва театру ляльок
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Чхатарашвілі
Інга Чхатарашвілі-Петраш

« 31 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЦЕНОГРАФІЯ ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

(назва навчальної дисципліни)

рівень освіти	вищої	перший бакалаврський
		(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))
спеціальність		026 Сценічне мистецтво
		(шифр і назва спеціальності)
освітня програма		Сценографія театру ляльок
		(назва освітньої програми)

Розробники: Погребняк Марія Сергіївна, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
заслужений діяч мистецтв України, член НСТДУ та UNIMA-УКРАЇНА
Богомазов Петро Дмитрович, викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
доктор мистецтва, заслужений діяч мистецтв України

Викладачі: Погребняк Марія Сергіївна, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
заслужений діяч мистецтв України, член НСТДУ та UNIMA-УКРАЇНА
Богомазов Петро Дмитрович, викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
доктор мистецтва, заслужений діяч мистецтв України;
Чорношкур Марія Михайлівна, викладач кафедри мистецтва театру ляльок, член
UNIMA-Україна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Мистецтва театру ляльок, факультет театрального мистецтва
(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від 25.08.2026 № 28

Завідувач кафедри

 (Сільченко Т. І.)
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Старшим викладачем, заслуженим діячем мистецтв України (Погребняк М. С.)
(підпис)

25.08.2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	третій			
Семестр	п'ятий	шостий		
Кількість кредитів - 8	4	4		
Загальний обсяг годин - 240	120	120		
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	10	10		
	Семінарські			
	Практичні			
	50	50		
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	60	60		
Вид підсумкового контролю	залік	іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Специфіка оволодіння навчальної дисципліни «Сценографія театру ляльок» вимагає від студента набуття та засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та фахових навичок, необхідних йому у творчій роботі в професійному театрі ляльок.

Мета програми оволодіння головними засобами площинної та просторової композиції, а також теоретичними принципами і методами роботи сценографа над п'єсою в процесі її аналізу, задуму, вирішення та сценічного втілення.

Завдання розкрити термін «Сценографія» як філософську концепцію художньо-декораційного мистецтва, дати уявлення про матеріали та види технік в начерках, про технологію театрального ескізу.

По завершенні курсу «Сценографія театру ляльок» студент повинен **вміти:**

- володіння професійною технологією та засобами виразності професії сценографа;
- знання та навички про основи композиційного формотворення та кольорознавства;

- ставити та вирішувати проблеми, пов'язані з оснащенням сценічного простору
- знання та навички художнього оформлення вистави, необхідні майбутньому сценографу театру ляльок

знати:

- основні етапи розвитку сценографії; художніх стилів та їх зв'язок з умовами життя суспільства;
- різноманітні методи оформлення вистав, можливості сучасних засобів виразності сценографії та сучасної сценічної техніки вміння їх застосувати у процесі створення художнього образу;
- теоретичні знання про мистецтво театру ляльок, театральну ляльку, її походження, специфіку, технологічні особливості, художню форму та різновид;
- основних естетичних принципів театру ляльок

Передумови для вивчення:

Дисципліна «Сценографія театру ляльок» є логічним продовженням курсу «Основи композиції театального простору» та створює підґрунтя для подальших навчальних дисциплін і творчих практик.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ЗК7. Здатність діяти творчо, ініціативно та наполегливо при вирішенні проблем, критично мислити, діяти у співпраці, планувати та керувати проєктами, які мають культурну, соціальну чи фінансову цінність.

ЗК08. Здатність жити і працювати у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та значення творчого виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм, розвивати і застосовувати власні ідеї у професійній діяльності з відчуттям свого місця або ролі у суспільстві у різний спосіб та в різних контекстах

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі перформативного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення перформативного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів перформативного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до застосування специфіки мистецтва театру ляльок у творчій діяльності та оперування специфічною системою виразних засобів у створенні та виробництві перформативного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність до актуального способу втілення художньої ідеї відповідно до сучасного контексту.

СК10. Здатність до переосмислення та синтезу ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до комунікації та дискусії з широкою громадськістю щодо актуальних питань мистецтва театру ляльок.

СК12. Здатність до обміну досвідом та знаннями про мистецтво театру ляльок із фахівцями та нефаківцями.

СК13. Здатність створення просвітницьких проєктів з метою популяризації мистецтва театру ляльок в інформаційному просторі.

СК14. Здатність до аналізу мистецьких та літературних творів на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів, понять та специфіки мистецтва театру ляльок.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК17. Здатність розуміння особистості, її структури, індивідуальних відмінностей, а також взаємозв'язок між особистістю та соціальним середовищем.

ПР2. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПР5. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПР6. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму в процесі реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР7. Розуміти мистецтво театру ляльок як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру ляльок та інших перформативних мистецтв.

ПР8. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР10. Знати основні закони психології творчості

ПР11. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

ПР16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР17. Аналізувати та враховувати естетичні та соціокультурні запити глядачів

ПР18. Знання основних понять та теорій, що стосуються природи та розвитку особистості, її психічних процесів та особливостей, а також впливу середовища на формування особистості.

ПР20. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

ПР22. Знання та вміння використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій / Знання та вміння використовувати основні засоби захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
3 курс / 5 семестр:														
РОЗДІЛ 5. СЦЕНОГРАФІЧНИЙ ЗАДУМ ВИСТАВИ. Тема 5.1. Народний театр (або театр малих форм)	38,5	3,5		15			20							
Тема 5.2. Сценографічний задум вистави.	41	6		15			20							
Тема 5.3. Робота над одноактною п'єсою.	31,5	1,5		10			20							
Разом	120	10		50			60							
3 курс / 6 семестр:														
РОЗДІЛ 6. СЦЕНОГРАФІЯ ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК Тема 6.1.Робота над переддипломною виставою.	60	5		25			30							
Тема 6.2. Робота з режисером над створенням концерту та концертного номеру.	60	5		25			30							
Разом	120	10		50			60							
УСЬОГО	240	20		100			120							

4. Програма навчальної дисципліни

3 курс, 5 семестр

Тема 5.1. Народний театр (або театр малих форм)

Основні поняття/ключові слова: гармонія, композиція, метафора, синтез, образ, дзеркало сцени, композиція, метод, художній образ, візуальна драматургія, архітектоніка, дієвий аналіз, вертеп

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 4, 6, 7, 8

Лекція № 1.

Робота з драматургічним матеріалом. Проблема ідейно-тематичного аналізу драматургії народного театру. Особливості композиційної побудови твору та його архітектоніки. Дієвий аналіз драматургічного твору народного театру.

Лекція № 2.

Український Вертеп, його походження та структура, вплив естетики європейського народного театру на формування драматургії та сценографії вертепу. Причини драматургічного та сценографічного дуалізму Вертепу. Вплив українських релігійних особливостей на естетику Вертепу. Іван Франко про Вертеп.

Тема 5.2. Сценографічний задум вистави.

Основні поняття/ключові слова: сценографічний задум, композиція, метафора, сценографічний конфлікт, ідея, композиція, метод, художній образ, дієва сценографія, режисерський прийом, образ вистави.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 4, 6, 7, 8

Лекція № 1.

Основні елементи сценографічного задуму вистави. «Роман життя» як матеріал для створення задуму. Значення перших вражень та ірраціональна складова задуму вистави, процес пошуку «підказки». «Зерно» вистави. Сценографічний конфлікт.

Лекція № 2

Поняття режисерського прийому як способу вирішення режисерського завдання. Значення режисерського прийому у процесі створення вистави. Вплив стилю та жанру на режисерський прийом та сценографічне рішення.

Лекція № 3

Образ вистави як метафоричне втілення режисерського прийому. Образ вистави як образ життя персонажів. Втілення основоположної запропонованої обставини в образі вистави. Образ вистави як умова сценічного існування персонажів.

Робота із сценографом над творенням образу вистави.

Лекція № 4

Творчі пошуки та досвід майстрів сценографії. Видатні художники театру ляльок України. Провідні представники сучасної світової сценографії театру ляльок.

Тема 5.3. Робота над одноактною п'єсою.

Основні поняття/ключові слова: візуальна драматургія, пластичний конфлікт, метафора, драматургія, метод, художній образ, текстура, фактура, пластика форми, режисерський задум, постановочний план, режисерський прийом.

Рекомендована література (основна/додаткова):

Основна: 1, 2, 3, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 4, 6, 7, 8

Лекція №1

Ідейно-тематичний та дієвий аналіз одноактної п'єси, робота над режисерським вирішенням вистави, режисерський задум, образ вистави. Написання постановочного плану.

Практична робота:

- робота над епізодами виставив стилістиці народного театру ляльок;
- постановка вистави з верховою (петрушковою) лялькою (для дітей до шкільного віку);
- робота над постановочним планом до вистави з верховою лялькою;
- робота над сценографічним задумом вистави;

- робота з режисером над створенням образу вистави;
- визначення образу, середи, стилю вистави;
- визначення типу ляльок, ескізи
- композиція театральної ляльки
- моделювання простору в макеті вистави

3 курс, 6 семестр

Тема 6.1. Робота над переддипломною виставою.

Основні поняття/ключові слова: візуальна драматургія, кошторис, метафора, драматургія, метод, художній образ, текстура, фактура, пластика форми, режисерський задум, постановочний план, режисерський прийом, технічні креслення.

Рекомендована література:

Основна: 9, 11, 10, 12, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 1, 3, 4, 6, 7, 8

Лекція № 1.

Робота з режисером над постановочним планом: ідейно-тематичний аналіз п'єси, режисерський задум та реалізація режисерського задуму. Розробка художнього задуму.

Лекція № 2.

Робота з художньо-постановочними, технічними, адміністративними дільницями театру. Створення кошторису. Технічні креслення декорацій. Технічні завдання кравецьким дільницям.

Тема 6.2. Робота з режисером над створенням концерту та концертного номеру.

Основні поняття/ключові слова: режисерський театр, прийом, мізансцена, постдраматичний театр, перформанс, перформативність, постмодернізм, концертний номер, концепція, сценічний етюд.

Рекомендована література:

Основна: 9, 11, 10, 12, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 1, 3, 4, 6, 7, 8

Лекція №1.

Естетика постмодернізму та її вплив на драматургію концерту та концертного номеру. Концепція сенсу за Жилем Дельозом, концепт «ризми». Нелінійний наратив та некласична режисура, творчість Девіда Лінча та Квентіна Тарантіно. Принципи створення відеокліпів та поняття «кліпового мислення».

Лекція № 2.

Робота над художньою концепцією концертного номеру. Етимологія терміну «номер». Творчість Філіпа Жанті. Порівняльна характеристика сценічного етюду та концертного номеру із лялькою, визначення поняття «концертний номер». Взаємодія форми та змісту на прикладі концертного номеру із лялькою. Створення художнього образу концерту.

Практична робота:

- робота над переддипломною виставою із «низовою» лялькою (планшетна, маріонетка та гібриди);
- робота над художнім задумом концертного номеру;
- робота з режисером над втіленням режисерського рішення;
- пошуки тонового і кольорового вирішення вистави;
- пошуки характерів, ступеню умовності та стилістики обраної системи ляльок;
- застосування знань у роботі з режисером

5. Методи навчання

Загальні методи навчання з дисципліни «Сценографія театру ляльок» - словесний (лекція, пояснення); наочний (ілюстрація, демонстрація); практичний (вправи, практична робота); репродуктивний, творчий частково-пошуковий.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
РОЗДІЛ 5. СЦЕНОГРАФІЧНИЙ ЗАДУМ ВИСТАВИ. Тема 5.1. Народний театр (або театр малих форм)	- опрацювати статтю І. Я. Франка «Русько-український театр (історичні обриси)» - аналіз художньої спадщини збережених вертепів на території України	- конспект, - ескізи, - доповідь	10
Тема 5.2. Сценографічний задум вистави.	- Вивчення та аналіз особливостей драматургічного твору, аналіз його жанрово-стильових особливостей. - Створення візуальної концепції рішення твору, з використанням принципів композиційної побудови та вираження образів та емоційного наповнення твору. - Реферат «Провідні представники сучасної світової сценографії театру ляльок» (на вибір).	- створення макету проекту, - реферат	10
Тема 5.3. Робота над одноактною п'єсою.	- Реферати про видатних художників театру ляльок України (на вибір) - М. Данько - М. Ніколаєв - Н. Денісова - В. Виходцевський та ін. - Підготовка до практичної роботи, створення ескізів	конспект, ескізи	10
РОЗДІЛ 6. СЦЕНОГРАФІЯ ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК Тема 6.1.Робота над переддипломною виставою.	- створення постановочного плану та експлікації переддипломної вистави; - реферат на тему «Світлове вирішення вистави» - опрацювати окремі розділи книги «Логіка сенсу» Жилья Дельоза;	- створення ескізів, - постановчий план, - доповідь - реферат	10

Тема 6.2. Робота з режисером над створенням концерту та концертного номеру.	- знайти та опрацювати наукові статті, присвячені концертним номерам із лялькою; - ознайомитись із концертними номерами С. Образцова, Ф. Жанті, А.Розера, а також творчістю К. Тарантіно, Д. Лінча, К. Нолана. - творчий експеримент зі створення концертного номеру - Підготовка до практичної роботи, створення ескізів	конспект, ескізи, постановчий план	10
---	--	--	----

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Самостійну роботу виконано повністю. Здобувач якісно дослідив драматургічний і художній матеріал, опрацював необхідні джерела, продемонстрував самостійність та оригінальність сценографічного мислення. Сценографічний задум вистави цілісний, образний і професійно обґрунтований, відповідає драматургії та режисерському задуму. Ескізи й практичні матеріали виконано якісно, послідовно та з урахуванням рекомендацій викладача.	8-10
Самостійну роботу виконано переважно повністю. Здобувач опрацював основний теоретичний і драматургічний матеріал, продемонстрував достатнє розуміння принципів сценографії театру ляльок. Сценографічний задум має логічне художнє рішення, однак окремі композиційні, образні, технологічні або концептуальні моменти потребують доопрацювання. Рекомендації викладача враховано частково.	4-7
Самостійну теоретичну та практичну роботу не виконано вчасно або виконано частково. Матеріал опрацьовано поверхово, сценографічний задум недостатньо сформований, відсутня необхідна самостійність і послідовність у роботі. Ескізи та практичні завдання не завершені або не відповідають поставленим вимогам. Рекомендації викладача не враховано.	0-3

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботу виконано повністю та відповідно до завдання. Продемонстровано високий рівень володіння технікою скульптурного ліплення, грамотну композиційну й конструктивну побудову, точність пропорцій, анатомічну переконливість та цілісне об'ємно-просторове вирішення. Переконливо передано характер форми, рух, пластику, фактуру й матеріальність. Творче рішення самостійне, образне та виразне. Робота завершена й цілісна.	90-100

Завдання виконано повністю. Робота має достатній композиційний, конструктивний, технічний і художній рівень. Правильно передано основні пропорції, характер, об'єм форми та її пластичні взаємозв'язки. Техніка ліплення опанована достатньо впевнено. Наявні окремі неточності у побудові форми, моделюванні деталей, передачі фактури або пластичному вирішенні, які не порушують загальної цілісності роботи.	82-89
Основне завдання виконано. Продemonстровано базове володіння технікою скульптурного ліплення, однак наявні окремі помилки у композиції, пропорціях, конструктивній побудові, анатомії або моделюванні об'єму. Передача характеру, руху, пластики та фактури недостатньо переконлива. Художнє рішення загалом відповідає завданню, але робота потребує доопрацювання.	74-81
Завдання виконано частково. Виявлено суттєві труднощі у композиційній і конструктивній побудові, визначенні пропорцій, анатомічному аналізі та передачі об'єму. Пластичне моделювання недостатньо переконливе, технічні навички сформовані недостатньо. Художнє рішення непослідовне. Робота потребує значного доопрацювання.	64-73
Завдання виконано на мінімально достатньому рівні. Продemonстровано фрагментарне володіння основами скульптурної грамоти. Наявні значні помилки у композиції, пропорціях, конструкції, анатомії та об'ємно-пластичному вирішенні. Форма недостатньо опрацьована, характер і рух передано непереконливо. Робота має суттєві недоліки та потребує доопрацювання.	60-63
Завдання не виконано або виконано на незадовільному рівні. Не продemonстровано необхідного рівня практичних умінь у галузі скульптури. Робота відсутня, незавершена або не відповідає поставленому завданню. Не сформовані базові навички композиційної, конструктивної та пластичної побудови форми й роботи з матеріалом.	0-59

8. Розподіл балів, які отримують студенти

3 курс / 5 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи			Сума балів
Т 5.1	Т 5.2	Т 5.3	
33	33	34	100

3 курс / 6 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи		Сума балів
Т 6.1	Т 6.2	
50	50	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)

82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Александрович-Дочевський А. Сценографія : каталог / упоряд. А. Александрович-Дочевський, Г. Вишеславський. Чернівці, 2009. 73 с.
2. Богомазов П. Особливості побудови атмосфери в постдраматичному театрі // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2024. Вип. 35. С. 121–128. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/318069/317399>.
3. Сценічне світло як провідний чинник формування сценічного простору у виставі «Макбет» за п’єсою В. Шекспіра. Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття осв.ступ. доктора мис-ва. КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого. 2026. 108 с. <https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2026/08/Bohomazov-obgruntuvannia-compressed.pdf>
4. Бучма-Бернацька О. Є., Погребняк М. С. Театр об’єкту як сценічна тенденція перформативного повороту в мистецтві ігрової ляльки. АРТ-платФОРМА. 2025. Т. 11. № 1 (11). С. 263–283. URL: <https://art-platforma.kmaecm.edu.ua/index.php/art-platforma/issue/view/11-1-2025>.

5. Виходцевський В. Технологія виготовлення театральної ляльки : навчальний посібник. Київ–Львів, 2011. 160 с.
6. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції : навчальний посібник. Львів : Львівська політехніка, 2014. 220 с.
7. Іттен Й. Наука дизайну та форми: вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с. : іл.
8. Колесник Н. Є., Піддубна О. М. Художньо-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи засобами образотворчого мистецтва : монографія. Житомир : Полісся, 2017. 244 с.
9. Лаптон Е., Філіпс Д. К. Графічний дизайн: нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 252 с. : іл.
10. Лідер Д. Відверто і чесно в ім'я правди // Український театр. 1977. № 3. С. 8–10.
11. Лідер Д. Образ вистави // Український театр. 1972. № 4. С. 7–8.
12. Лідер Д. Театр для себе / О. Ковальчук // Студії мистецтвознавчі. Київ : ІМФЕ НАН України, 2007. № 3 (19). С. 141–142.
13. Нірод Ф. Спогади художника, або Записки щасливої людини / упоряд. Н. Михайлова, В. Томазов ; вступ. ст. В. Томазова ; прим. В. Томазова. Київ : Либідь, 2004. 179 с.
14. Прищенко С. Кольорознавство : навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : ДАКККиМ, 2009. 358 с. : іл.
15. Arnheim R. Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye. University of California Press, 1997.
16. Aronson A. Looking Into the Abyss: Essays on Scenography. University of Michigan Press, 2005.
17. Aronson A., Palmer S., McKinney J. Scenography Expanded. Bloomsbury Publishing, 2017.
18. Holmberg A. The Theatre of Robert Wilson. Cambridge University Press, 1996.
19. Lehmann H.-T. Postdramatic Theatre. Routledge, 2006.
20. McKinney J., Butterworth P. The Cambridge Introduction to Scenography. Cambridge University Press, 2015.

Допоміжна література:

1. Вериківська І. М. Художник і сцена. Основні тенденції розвитку сучасного українського театрального-декораційного мистецтва. Київ : Мистецтво, 1971. 207 с.
2. Веселовська Г. І. Дванадцять вистав Леся Курбаса : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Міністерство культури і мистецтв України, Державний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса. Київ : ДЦТМ ім. Леся Курбаса, 2004. 238 с.
3. Григор'єв С. Мій учитель і друг Анатоль Петрицький: спогади про художника / упоряд. Л. М. Петрицька, Д. О. Горбачов. Київ : Мистецтво, 1981. С. 55–57.
4. Драк А. Важливо те, що зближує. Інтернаціональне та національне в українській сценографії // Український театр. 1972. № 6. С. 13–25.
5. Драк А. По законам образотворчої режисури // Театральна культура. Київ, 1970. Вип. 5. С. 69–78.
6. Максим'як О. Актор. Лялька. Простір: пропедевтика театру ляльок. Краків ; Вроцлав : Академія мистецтв театральних ім. Станіслава Виспянського, 2023. 132 с.
7. Просценіум: театрознавчий часопис. Спецвипуск «Сценографія: смисли простору». Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, факультет культури і мистецтв, 2025. 371 с.
8. Український театральний костюм ХХ–ХХІ. Ескізи. Львів ; Київ ; Харків : ГО «Галерея сценографії» ; Музей театального, музичного та кіномистецтва України ; Видавець Олександр Савчук, 2021. 128 с. : іл.
9. Фіалко В. О. Театр України II половини ХХ століття: образна лексика. Київ : Видавничий дім «Антиквар», 2016. 430 с.

Інформаційні ресурси:

1. Галерея сценографії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.scenography-gallery.com/>

2. WEPA — World Encyclopedia of Puppetry Arts [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.wepa.unima.org/en/>